Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - II. Gruppo

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo: Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto VII. - Štev. 11 | Gorica - 17. marca 1955 - Trst | Izhaja vsak četrtek

Resnica o kršč. socializmu

Neki slovenski časopis je dne 4. marca zapisal v nekem članku naslednje trditve: »Krščanski socializem je tisto idejno in politično gibanje, ki ne istoveti krščanstva s klerikalizmom, temveč mu je krščanstvo duhovna sila, ki bo bistveno pripomogla do odprave socialnih krivic in uresničevanja boljšega socialnega življenja našega malega človeka.« K tem trditvam naj sledi nekaj pripomb, da vidimo, kaj je resnica o krščanskem socializmu v obče in pri nas posebej.

»Po prvi svetovni vojni (1914-1918) je bil zagon socializma in komunizma po raznih evropskih deželah tako silen, da so mnogi katoličani bili mnenja, da bi kazalo v razrednem boju, ki dejansko obstoji, pridružiti se marksizmu in skupaj z njim dobojevati boj proti kapitalističnemu gospodarskemu redu. V tem so se po nekaterih deželah pojavile med katoličani skupine »krščanskih socialistov«, ki so si osvojili gospodarski program marksizma.

Krščanski socialni nauk je uvidel nevarnost, ki iz takega sodelovanja more za krščansko socialno gibanje nastati. Takoj je bilo jasno, da s skrajnim socializmom, to je s komunizmom ni mogoče nobeno sodelovanje že zaradi njegvih nasilnih metod, oznanjanja revolucije, diktature proletariata, kar moč popolne socializacije proizvajalnih sredstev in uvedbe brezbožnega materialističnega svetovnega nazora.« (Iv. Ahčin, Socializem).

Tega, kar so pravočasno uvideli drugod, ni uvidel del krščanskih socialistov v Sloveniji. Kljub opominom papeških okrožnic in kljub svarilom svojega škofa so ti vztrajali pri svojem. Tako so zapeljali Jugoslovansko strokovno zvezo v najtesnejše sodelovanje s komunistično partijo in kmalu za strokovno zvezo so se partiji pridružili tudi sami v vrstah O.F.

Med slovenskimi krščanskimi socialisti pred drugo vojno nahajamo nekaj duhovnikov, med njimi je dr. Stanko Canjkar, soustanovitelj in glavni ideolog Ciril-metodijskega društva. Med vojno je Canjkar bil v gozdu. Drugi vodilen krščanski socialist med slovenskimi duhovniki je bil Jože Lampret. O njem pravi njegov sobrat Š. M. v reviji »Omnes unum« št. 3, da je že v semenišču predvsem študiral Marxa in zavajal druge bogoslovce v »krščanski socializem«, oziroma marxizem; bil je že v Jugoslaviji zasledovan zaradi komunizma, med komunistično revolucijo je odšel v partizane in je sedaj sekretar verske komisije pri komunistični vladi v Sloveniji. Bil je med ustanovitelji CMD. Sv. Cerkev ga je izobčila. Nekateri drugi, ki so bili skupaj z omenjenima v skupini krščanskih socialistov, so pozneje spoznali svojo zmoto. Nekaj teh je sedaj v ječi v Sloveniji.

Glavni kader pa so imeli krščanski socialisti med laiki, katerim so bili socialni nauki Cerkve premalo radikalni. Med takimi rdečimi kristjani najdemo dr. Marijana Breclja, Toneta Fajfarja in pa glavnega ideologa v laičnih vrstah Edvarda Kocbeka. Vsi ti so hoteli biti kristjani, toda levičarji. Leta 1941 so pristopili k O.F. in postali popolni komunisti (dr. M. Brecelj, Tone Fajfar, dr. Jože Brilej). Drugi so ostali na pol poti, ker jim vest ali pogum nista dala, da bi šli s komunisti do zadnjih skrajnosti. Med temi je Edvard Kocbek, ki je v knjigi »Strah in pogum« povedal, da so se tudi antikomunisti med zadnjo revolucijo borili za ideale. Iz let, ki jih je preživel v mariborskem bogoslovju, je ostala torej Kocbeku še vedno sled idealizma.

Tretja skupina slovenskih krščanskih socialistov je še vedno na delu, zvesta svoji ideji, da hoče združiti, kar se združiti ne da, namreč marksizem s krščanstvom. Tem so ideali krščanske demokracije prebledi, socialni nauk Cerkve premalo odločen in korenit. Niso marksisti, a vendar iščejo mimo Cerkve neko tretjo pot. Predvsem je njih cilj narodnost. Nadalje je njih ideal socialna enakost. Ta meji, kot smo že omenili, na marksizem. Zato povzdigujejo med katoličani take osebe, ki po njihovem mnenju dišijo po marksizmu. (V Italiji župan La Pira). Glede komunizma pa so mnenja, da kaže pisati zoper njega, toda samo toliko, da pokažejo, da niso komunisti, ker bi sicer ne imeli več razloga za svoje bivanje in svoje delo. Sicer pa želijo imeti spravo in edinost s komunisti sedaj prav tako kakor med zadnjo komunistično revolucijo. Njim so vsi enako dobri, da le slovenski pišejo, pa naj bo to materialistična drama, ki ruši vero in moralo, ali mladinski list, ki sloni povsem na pedagoškem naturalizmu, ali roman, ki bi pri kakem večjem narodu prišel že zdavnaj na indeks. Radi pa pozabijo na kako izrazito katoliško delo, priredítev ali list čeprav pisan v slovenskem jeziku. Pri komunistih spregledajo vse napake, vse požrejo, muhe in slona pa še krokodila. V katol. taboru pa tako radi napadajo zlasti katoliško hierarhijo.

Svojim nasprotnikom očitajo, da so brez ljubezni, da so ovaduhi, da so obsedeni od zavisti in sovraštva. Seveda, resnica v oči kolje. In zato jim ni prijetna. Toda sv. Pavel je naročil Timoteju: »Rotim te pri Bogu in Jezusu Kristusu, oznanjuj besedo, nastopaj, bodi prilično ali neprilično; prepričuj, svari, opominjaj... Zakaj pride čas, ko zdravega nauka ne bodo prenesli, temveč si bodo za čehljanje ušes kopičili učitelje po svojih željah!«

Mi pa nočemo biti učeniki za čehljanje ušes, zato smo zapisali te besede v pouk onim, ki iščejo resnico.

Malenkov in Nagy

Sprememba sovjetske gospodarske politike, ki je povzročila padec Malenkova, bo vplivala nedvomno tudi na gospodarske in politične razmere v sovjetskih satelitskih državah. Med satelitskimi državami je Madžarska kot prva podlegla temu vplivu ter obrnila svojo zastavo po novem vetru, ki je začel pihati iz Kremlja. Pretekli teden je prineslo dnevno časopisje vest, da je Centralni komite madžarske delavske (to je komunistične) stranke obtožil predsednika madžarske vlade Imre Nagyja »desničarskega deviacionizma«. Očital mu je z eno besedo, da je zapustil pot pristnega komunizma ter krenil na pot, ki vodi v kapitalizem, imperializem in fašizem.

Obtoženi madžarski ministrski predsednik Imre Nagy je prišel na površje začetkom julija 1953, torej štiri mesece po Stalinovi smrti. Zaradi nove gospodarske politike vlade Malenkova je prišlo takrat tudi na Madžarskem do važnih sprememb. Rakosijeva vlada je nenadoma odstopila in Rakosijevo mesto je zavzel Imre Nagy, ki je naznanil celo vrsto gospodarskih sprememb. Kmetom je obljubil, da bodo smeli zapustiti kmetijske zadruge ter obdelovati zasebno zemljo. Zopet je bilo dovoljeno malo rokodelstvo, mala industrija in trgovina na drobno. Delavcem so dali večje plače in večjo količino hrane. Težko industrijo so preusmerili na izdelavo vsakdanjih industrijskih potrebščin ter posvetili večjo skrb poljedelski proizvodnji ter zvišali življenjske ravni. Skratka, Nagyjeva vlada je začela izvajati gospodarsko politiko, ki so jo moskovski oblastniki priporočili in jo tudi sami izvajali.

Ta sprememba dotedanje gospodarske politike je bila tem bolj na mestu, ker je bila resna nevarnost, da se madžarsko ljudstvo komunističnemu režimu s silo upre, kakor so se mesec prej vzhodnonemški kmetje in delavci uprli s silo komunističnim zatiralcem ter jih prisilili, da so odstopili od kolektivizacije ter dali kmetom in deloma tudi delavcem več prostosti. Tudi madžarski kmet se je takrat upiral prisilni kolektivizaciji svojih posestev ter je tudi zmagal, a zmagal je predvsem zaradi tega, ker se je tudi Moskva pod vodstvom Malenkova oklenila nove gospodarske politike, ki se je s potrebami in željami madžarskega ljudstva povsem strinjala.

Toda v Sovjetski zvezi je zavel zadnje čase nov veter, ki je pometel z Malenkovom in njegovo gospodarsko politiko. Padec Malenkova je povzročil tudi padec Nagyja in njegove gospodarske politike in nedvomno bo povzročil tudi v ostalih satelitskih državah razne spremembe ne samo na gospodarskem, ampak tudi na zunanjepolitičnem polju. Ko se je začela Sovjetska zveza po Stalinovi smrti približati Jugoslaviji, so tudi njene satelitske države hitele obnavljati svoje diplomatske odnošaje s Titom in njegovim režimom. Madžarska je šla pri tem tako daleč, da je demobilizirala del svoje vojske ter zmanjšala število svojih obmejnih čet.

K naglemu padcu madžarskega predsednika vlade je veliko pripomoglo nasprotje, ki je vladalo med njim in med tajnikom madžarske komunistične stranke Matijo Rakosijem. Rakosi, ki je moral leta 1953 prepustiti svoje predsedniško mesto Nagyju, je zagovornik težke industrije. Kot stoodstoten komunist bo hotel zagotoviti komunistični partiji popolno oblast v državnem življenju; zato bo poskušal razširiti kolektivizacijo, povečati število kolhozov ter uvesti tudi do kmetov, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti, bolj strogo postopanje.

Boj med Nagyjem in Rakosijem je dosegel svoj višek koncem preteklega januarja, torej takrat, ko se je v Moskvi zapečatila usoda Malenkova. Že 19. febr., komaj deset dni po padcu Malenkova, je prinesel budimpeštanski radio vest o Nagyjevi bolezni ter pri tem pripomnil, da bo mogel Nagy prevzeti svoje posle verjetno meseca aprila. Sedaj je seveda jasno, da Nagy teh poslov ne bo najbrže nikoli več prevzel. Kot morebitna njegova naslednika se imenujeta Mihael Farkas in Istvan Hidas. Oba sta Rakosijeva osebna prijatelja.

Rimski senat odobril pariške sporazume

Italijanski senat je zadnji petek odobril pariške sporazume s 139 glasovi proti 82. Za sporazume so glasovali demokristjani, socialni demokrati, liberalci, republikanci, obe veji monarhistov (nacionalni in ljudski monarhisti) ter pristaši Italijanskega socialnega gibanja (neofašisti). Proti sporazumu pa so glasovali komunisti, Nennijevi socialisti in nekateri levo usmerjeni neodvisneži.

Debata o pariških sporazumih se je vlekla že nekaj tednov. Nastopilo je pri tem kakih 50 govornikov vseh strank, ki so razlagali svoje stališče, zakaj so proti tem sporazumom, oziroma zakaj bodo zanje glasovali. Eni in drugi so prinesli na dan razloge, ki so bili že neštetokrat obdelani, tako je postala vsa debata skrajno dolgočasna in nezanimiva. Medtem ko je bonnska zvezna zbornica končala debato o pariških sporazumih v dobrih treh dneh, jo je italijanski senat vlekel cele tedne na dolgo.

Dan pred glasovanjem je imel zunanji minister Martino svoj zaključni govor, v katerem je zavrnil vse glavne pomisleke tistih, ki nasprotujejo vstopu Italije v Zapadnoevropsko zvezo.

Zunanji minister je razložil najprej, kako je prišlo do pariških sporazumov po zavrnitvi evropske obrambne skupnosti. Nato je poudaril, da bo Zapadnoevropska zveza pripomogla k temu, da bodo narodi, ki hočejo ohraniti svoj demokratični način življenja, mogli napredovati v svobodi na način, ki ga jim kaže njihova zgodovina ter dovoljujejo njihove zmožnosti.

O Italiji je dejal minister Martino, da ne sme in da tudi ne more ostati osamljena. Nevtralnost bi pomenila za Italijo konec njene soudeležbe na aktivnem življenju sveta in začetek konca njene neodvisnosti. Kdor trdi, je poudaril Martino, da Italije trenutno nihče ne ogroža, se ne zaveda, kaj bi se zgodilo, ako bi ne bila Italija vključena v zavezniški sistem. Italija nima potrebnih pogojev, da bi mogla ostati nevtralna, saj je celo velikim državam težavno, da bi ohranile za vedno svojo nevtralnost. O zapadnoevropski zvezi je dejal ital. zunanji minister ,da bo ustvarila ravnotežje med obema taboroma ter pripomogla k ohranitvi miru, medtem ko bi premoč enega tabora utegnila privesti do usodnega preloma. Zato bi bil čin skrajne neprevidnosti, ako bi šibki narodi zaupali svojo varnost dobri volji najmočnejšega.

Trenja med komunisti in fašisti

Pretekli teden je prišlo v rimskem senatu do hudih besednih napadov in celo do pravega pretepa med komunističnimi in neofašističnimi senatorji. Povod k temu je dalo čitanje sejnega zapisnika prejšnje sobote. Tisto soboto je prišlo namreč do osebnih napadov med senatorjem Messejem in komunističnim senatorjem Serenijem. Sereni je očital Messeju, ki je bil glavni poveljnik italijanske armade v Rusiji, da je zbežal iz boja. Messe pa je odvrnil Sereniju, da je navaden dezerter ter da je sabotiral italijansko vojsko. Messe je pri tem prebral neki dokument, v katerem priznava Sereni, da je zakrivil nekatere umore.

Po čitanju zapisnika prejšnje sobote je Sereni povzel zopet besedo, ter začel napadit Messeja ter se prati pred njegovimi očitki. Serenijeve besede so desničarski senatorji večkrat prekinili, tem pa so odgovarjali komunistični senatorji in tako je prišlo kmalu do splošnega medsebojnega prerekanja. Predsednik senata je poskušal vzpostaviti red, toda naenkrat so komunistični in fašistovski senatorji stopili v polkrog ter se začeli dobesedno pretepati. Predsednik senata je prekinil sejo ter velel izprazniti dvorano. Ta neprijetni dogodek v senatu je imel še druge posledice.

Še isti večer so fašisti napadli s kamenjem sedež komunistov v ulici Botteghe Oscure, razbili izložbena okna komunistične knjigarne »Rinascita« ter zažgali nekaj knjig. Vrgli so nekaj papirnatih bomb (petard), nato pa so zasedli pulmane, na katerih so se bili pripeljali, ter izginili v neznano smer. Ves napad je trajal baje le nekaj minut ter je napravil napadalcem več škode, kot so jo oni prizadeli. Enemu izmed njih je namreč razpočila petarda v roki ter mu jo raznesla, tako da so mu jo morali pozneje odrezati.

Policija je v teku noči in naslednji dan aretirala več napadalcev ter jih spravila na varno. Odkrila je tudi sedež, kjer se je ta napad pripravljal, iztaknila obe vozili, na katerih so se napadalci pripeljali in odpeljali, ter aretirala oba šoferja.

Komunisti so ta incident poskušali takoj izrabiti v svojo korist. Skupno s socialističnimi senatorji so naslovili na predsedništvo senata zahtevo, naj vlada razpusti stranko Italijanskega socialnega gibanja, njene voditelje pa naj naznani sodnijski oblasti. Istočasno je komunistična in socialistična sindikalna zveza CGIL napovedala za naslednji dan popoldne splošno stavko v Rimu. Te stavke se demokratski sindikalni zvezi CISL in UIL nista udeležili, ker stojita slej ko prej na stališču, da se stavke ne smejo izrabljati v politične namene.

Stavka se je na splošno ponesrečila. Prišlo pa je do demonstracij in do raznih incidentov med demonstranti in policijo. Demonstranti so hoteli prodreti do palače »Madama«, kjer se je tisti večer debata o pariških sporazumih bližala svojemu koncu. Demonstrantom se ta namera ni posrečila, kakor jim tudi ni uspelo vdreti v palačo Chigi, kjer ima sedež zunanje ministrstvo. Kordon karabinerjev jih je po kratkem in hudem spopadu gladko odbil. Kmalu nato so nastopili še oddelki policije »Celere«, ki je s svojim križarjenjem razpršila demonstrante ter prisilila nekatere izmed njih, da so se morali zateči v neko bližnjo cerkev ter se proti svoji volji udeležiti večernih pobožnosti. Vsaj ti komunisti bi morali priznati, da utegnejo cerkve tu in tam tudi komunistom prav priti.

„Pravda" odgovarja Titu

Glasilo sovjetske komunistične stranke »Pravda« je objavilo zadnjo soboto članek, v katerem odgovarja na izjave Tita, ki jih je podal v narodni skupščini.

»Predsednik Tito,« pravi med drugim »Pravda«, »se je izrazil 8. marca, da se normalizacija odnošajev med Jugoslavijo in vzhodnimi državami razlaga v socialističnih državah z dejstvom, da je Jugoslavija priznala svoje pogreške ter da se hoče poboljšati. Toda Tito ni povedal, kdo je podal tako čudno razlago in kdaj je bila podana. Poudariti je treba, da ni prišlo v Sovjetski zvezi nobenemu človeku v glavo, da bi kaj takega trdil.«

»Predsednik Tito,« nadaljuje »Pravda«, »je postavil vprašanje o iskrenosti odnosov med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo. O iskrenosti politike te ali druge vlade je mogoče soditi le na podlagi dejstev in konkretnih ukrepov, ki zagotovijo praktično normalne odnose med državami. Tito ni teh ukrepov sploh omenil, ampak se je vrnil v preteklost ter spomnil jugoslovansko javnost na očitke, ki so se delali v preteklosti Jugoslaviji. Pri tem pa ni niti enkrat omenil sovražnih manifestacij, ki so bile naperjene proti Sovjetski zvezi. Na ta način je seveda prav lahko vzbuditi v ljudstvu dvome o normalizaciji odnosov do Sovjetske zveze.«

»Pravda« poudarja na koncu, da želi Sovjetska zveza, da izgine popolnoma vsako sovraštvo ter da se medsebojni odnosi razvijejo v duhu prijateljstva in medsebojnega spoštovanja. Pri tem pa da se ne sme pozabiti, da normalizacija teh odnosov ne zavisi samo od Sovjetske zveze.

Vsi dopisi iz Trsta naj se pošiljajo na naše tržaško poduredništvo: Vicolo delle Rose 7.

Dopisov iz Trsta goriško uredništvo ne sprejema.

Četrta postna nedelja

Tisti čas je odšel Jezus na ono stran Galilejskega, to je Tiberijskega morja. Šla je pa za njim velika množica, ker so videli čudeže, ki jih je delal nad bolniki. Jezus je šel na goro in tam sédel s svojimi učenci. Bila pa je blizu velika noč, judovski praznik. Ko tedaj Jezus povzdigne oči in vidi, da prihaja k njemu velika množica, reče Filipu: »Kje naj kupimo kruha, da bi ti jedli?« — To pa je rekel, ker ga je skušal, zakaj sam je vedel, kaj bo storil. Filip mu odgovori: »Za dve sto denarjev kruha bi jim ne bilo zadosti, da bi vsak le kaj malega dobil.« — Eden izmed njegovih učencev, Andrej, brat Simona Petra, mu reče: »Tukaj je deček, ki ima pet ječmenovih hlebov in dve ribi, a kaj je to za toliko ljudi?« — Jezus pravi: »Velite ljudem sesti.« — Bilo je pa mnogo trave na onem kraju. Posedli so torej možje, kakih pet tisoč po številu. Tedaj je Jezus vzel hlebe, se Očetu zahvalil in jih razdelil med sedeče; prav tako tudi rib, kolikor so hoteli. Ko so se pa nasitili, je rekel svojim učencem: »Poberite kosce, ki so ostali, da se ne končajo.« — Pobrali so torej in napolnili dvanajst košev s kosci, ki so od petih ječmenovih hlebov ostali njim, ki so jedli. Ko so torej ljudje videli čudež, ki ga je storil, so govorili: »Ta je zares prerok, ki mora na svet priti.« — Ker je tedaj Jezus spoznal, da hočejo priti in ga po sili vzeti, da bi ga postavili za kralja, se je spet sam umaknil na goro.

*

Naj nam služi to čudovito poročilo o pomnožitvi kruhov, da vzbudi v nas duhovno lakoto po nebeškem kruhu sv. Rešnjega Telesa. Taka je misel sv. Cerkve današnjo nedeljo. »Iščite najprej božjega kraljestva, vse drugo vam bo navrženo.« Po tem Kristusovem izreku je potrebno, da mi iščemo, in sicer da iščemo v prvi vrsti kraljestvo božje. Za drugo hoče poskrbeti Bog sam. Tem, ki hočejo biti pri njem v šoli in v službi, bo dal on zadostnega kruha za telo in za dušo; naša onemoglost sama vzbuja v Bogu usmiljenje.

To božje usmiljenje nam je darovalo tudi najsvetejši Zakrament. Po razgovoru z Jezusom, ki je množico čudežno nasitil, so ga ljudje vprašali: »Kakšno znamenje nam daš, da bomo verovali, kar nam praviš? Našim očetom je Bog dal veliko znamenje; poslal jim je mano, da so jedli. Kaj pa ti?« Jezus nato: »Da, toda Mojzesova mana ni bil nebeški kruh; moj Oče vam bo dal kruha iz nebes!« Množica prosi nato: »Daj nam, Gospod, vedno tega kruha!« Zdaj se Jezus odpre: »Ta kruh življenja sem jaz. Kdor pride k meni, ne bo več trpel lakote... Jaz sem živi kruh, ki je prišel iz nebes.« In če hočeš vedeti kaj več o tem živem kruhu, ti pojasni Jezusova beseda: »Moje meso je res jed, moja kri je res pijača... Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje.«

Iz tega spoznamo, da se zveliča, kdor ta Kruh uživa, da se pa ne zveliča, kdor ga ne mara uživati. To spoznanje je v času vedno večje mlačnosti napotilo sv. Cerkev, da je dala zapoved o tej nebeški hrani: vsaj enkrat v letu. Taka je danes cerkvena disciplina; naša dušna šibkost in potreba bo pa tudi večkrat klicala po tem Kruhu iz nebes.

Ginljivo posebnost te božje Ustanove nam Kristus razodeva še pri zadnji večerji: »V moj spomin.« Na vse navzoče je takrat legla težka žalost; Kristus je za vse natančno vedel, apostoli so nekaj hudega slutili. Ob ločitvi hoče Kristus pustiti svojim prijateljem v tolažbo samega sebe v podobi kruha in vina.

Pa ni nam samo v tolažbo ta Kristusova skrita navzočnost, temveč je tudi nezaslužena, nedoumljivo velika čast. Kje ste, vi vsi brezobzirni stremuhi, ki rinete z glavo vedno višje, si s komolci pomagate vedno v ospredje, ki vam častihlepnost ne da miru? Vera bi vam pokazala, kje so najbolj častni prostori, najvplivnejša mesta, toda pred tabernakljem ali ob obhajilni mizi bi vas iskali zastonj. Kakor dušna hrana bi sv. obhajilo onemogli duši moglo nuditi vso potrebno čilost in zdravo delavnost — za telo in dušo. Ali vedno zaskrbljeni in zaposleni gospodarstvenik ne vidi tam nobenega takega lastnega interesa, njegove misli so pri blagu, pri dobičku, pri »opravkih«.

Družba ob mizi zadnje večerje se vsa zbira okoli svojega Učenika. Eden sam je med njimi, ki čuti, da ne spada sem; rad bi se ob danem trenutku neopaženo odtegnil, da gre zaslužit trideset srebrnikov. Ime mu je Juda Iškariot.

Ne izpostavljajmo se nevarnosti pogube z našo grešno odsotnostjo pri tej nebeški mizi sv. obhajila. Juda je šel pogubi naproti tedaj, ko je zapustil dvorano zadnje večerje.

Iz življenja Cerkve

REDOVNICE IN KOMUNISTI

Na rimski vikariat (rimski škofijski urad) so prispele informacije, iz katerih je razvidno, da se hočejo komunisti vriniti tudi v ženske samostane vsake vrste. S tem hočejo vzpostaviti most, po katerem bi bilo možno zanesti v samostane nemir, prepire, nezadovoljstvo in pomanjkanje ubogljivosti.

Poročajo tudi, da se rimski komunisti zelo trudijo, da bi se vrinili zlasti med mladino in dijaštvo, ki obiskuje razne župnijske oratorije. Skušajo se jim približati s tem, da se jim ponujajo kot pomočniki pri študiju in opravljanju šolskih nalog. Take celice delujejo zelo intenzivno in agencija navaja imena nekaterih rimskih župnij, v katerih je tako delo že dobro napredovalo.

Kdor pozna encikliko Pija XI. o brezbožnem komunizmu, se temu ne bo čudil in bo znal paziti, da ne bo sam nasedel. Niti najbolj pobožno društvo ni varno! — Kaj naj rečemo o takih »katoliških« listih, ki delajo reklamo za komunistične prireditve?

NOVO PRIKAZANJE MATERE BOŽJE?

Italijanski časopisi poročajo, da se je v mestu Reggio prikazala Marija neki šestdesetletni ženi. Leta 1952 je bila ta žena čudežno ozdravljena v Loretu in od tedaj, kot trdi, se ji je Marija večkrat prikazala privatno. Sama se čudi, kako, da jo je njo starko, Marija izbrala v ta namen. Pravi, da je Marija sama hotela, da se ji prikaže v navzočnosti drugih. Priče trdijo, da se v hiši te preproste žene večkrat začuti izreden duh po vijolicah. Dne 10. decembra 1954 je ob prikazanju na trgu temperatura trenutno zrastla od — 0.5° na 18°. Dne 11. februarja t. l. so na istem trgu ob prikazanju tudi začutili močan duh po vijolicah in videli sonce, ki je spreminjalo svetlobo v mavričnih barvah.

Tako pišejo časopisi. Koliko je resnice na tem, bo pa povedala ob svojem času cerkvena oblast.

GROB SV. PETRA JE POSTAL UGANKA

Devetnajst stoletij romajo romarji iz vseh dežel sveta na grob sv. Petra v Rimu. Sedaj pa je čudežno odkritje kmeta v nepoznanem kraju Bettoni v Umbriji na mah vrglo množice v preplah in negotovost.

Vasica Bettoni leži med Assisijem in Perugio. Neki kmet je kopal na svoji njivi in pri tem zadel na opeko iz rimske dobe. Previdno je nadaljeval s kopanjem in odkril nadaljnji dve tabli in nekaj preperelih kosti. O tem nenavadnem odkritju je nemudoma obvestil lekarnarja Caldarija, ki velja za strokovnjaka v tej zadevi. Lekarnar je bil nad odkritjem zelo navdušen, prav tako asiški škof msgr. Nicolini. Skupno sta preučila nerazumljivo vest treh tablic, ki so poročale o času pred 1700 leti. Napis ni bil ravno čitljiv, vendar sta razbrala, da so Tullus, Vinicius in Fater za časa papeža Fabija izvršili ukaz, naj »cineres«, to je pepel apostola Petra, prenesejo iz Rima v Umbrijo, da na ta način ohranijo pred polastitvijo preganjalcev krščanstva ostanke prvega Kristusovega namestnika.

Škof je v vsej naglici obvestil Vatikan o tem odkritju in prosil, naj pošljejo na lice mesta strokovnjaka, ki bo vso zadevo dodobra proučil. Vatikan je poslal msgr. Belvederija in odredil tajnost o najdbi in zadržanje časnikarjev tako dolgo, dokler msgr. Belvederi ne začne raziskovanja. Toda vse te odredbe niso nič pomagale. Že naslednji dan je kar mrgolelo na mestu najdbe časnikarjev, fotografov in radovednežev, ki so prvi hoteli ponesti v svet čudežno odkritje ob vznožju umbrijskih hribov.

Cerkev se o tej zadevi ni še izrekla. Vendar to odkritje ni brez vsake podlage. Se celo sedanji sv. oče Pij XII. je v svetem letu sporočil svetu, da so pri izkopavanju, ki so vodili pod cerkvijo, odkrili grob sv. Petra. Vendar je sv. oče še dodal: »O kosteh, ki so bile najdene v grobu, ne moremo z gotovostjo reči, da so to ostanki apostola Petra ali ne.«

V zadnjih stoletjih se je vedno bolj razširjalo mnenje, da je Petrova cerkev le kraj mučeništva ali pa samo prvotni grob apostola, medtem ko počiva njegovo truplo na varnem kraju, kamor so ga v l. 250 tajno odnesli. Da o tem niso poročali, je razumljivo, kajti po usmrtitvi papeža Fabija, kateri je dal prenesti ostanke svetega Petra iz Rima, je bila rimska cerkev dolgo let brez organizacije in brez poglavarja.

Možno je, da bo nenavadno odkritje pri Bettoni razjasnilo uganko dolgih tisočletij.

PO SVETU NAOKROG

Osem dni živ pod snegom

Nekega švedskega lovca, ki je bil 8 dni pokopan pod visokim snežnim plazom, je našel živega njegov brat.

Evert Stenmark, star 23 let, je odšel dne 21. januarja z doma v laplandske gore na lov, s katerega pa se ni povrnil. — Njegov brat je zbral nekaj mož, ki so ga šli iskat. Kmalu so uzrli vrh snega rdeč listek, ki je bil privezan na palico, katere vrh je molel iz snega. Začeli so odkopavati sneg ter prišli do zametenega fanta. Dejal je, da je rdeči listek vstopnica za neko filmsko gledališče. Tisti listek je privezal na palico ter jo potisnil skozi sneg v upanju, da bodo reševalci listek uzrli, kar se je tudi zgodilo. V svojem ujetništvu pod snegom se je preživljal s surovim mesom treh jerebic, ki jih je ustrelil.

Ljubljana, dolga vas in njena rast

Leta 1831 je štela Ljubljana 16.144 prebivalcev in so številke razvoja slovenske prestolnice prav zanimive.

Leta 1900 je bilo v mestu že 37.518 ljudi in leta 1918 pa že 51.333. Pred začetkom druge svetovne vojne je štela Ljubljana že 93.613 in leta 1945 pa 101.096 moških in žensk. Do leta 1950 je to število naraslo na 119.169 in v letu 1953 je znašalo 136.293.

Odkod ime Scotland Yard

Scotland Yard, ena najslavnejših tajnih policij na svetu, je dobil svoje čudno ime od tega, ker je bil njen urad do leta 1890 nameščen na neki kratki stari ulici, kjer so se v srednjem veku ustavljali škotski kralji, ko so se hodili poklanjat angleškemu suverenu. Tisto poslopje je postalo pozneje del dvorišča Whitehall palače, odtod ime Scotland Yard.

V petih letih trgovske ladje na atomski pogon

Seveda to obetajo v — Ameriki. Pravijo, da so možnosti atomskega pogona na ladjah zelo velike in ne bo delalo posebnih težav urediti pogon ladij na atomsko energijo. Če bo zaradi te ugodnosti potovanje po morju kaj cenejše in pristojbine za pošiljke manjše, poročilo ne pove.

Dobrotnik človeštva umrl

V Kopenhagenu je umrl v starosti 89 let Holger Nielsen, upokojeni podpolkovnik danske armade, ki je iznašel metodo umetnega dihanja, potom katere je bilo rešeno življenje že tisočerim in tisočerim ljudem.

Telefonski pogovori čez ocean

Kot javlja časopis »New York Times«, bodo koncem leta 1956 vzeli v promet nov pomorski telefonski kabel med Evropo in Ameriko. Kabel bodo položili od kanadske atlantske obale preko Nove Fundlandije v smeri proti severni Škotski in bo ležal povprečno v globini 4.800 metrov pod morsko površino. Z dolžino 3.200 km bo to najdaljši kabel za telefonske pogovore. Ta kabel bo imel zmogljivost 36 prekooceanskih pogovorov istočasno. Vsi stroški bodo znašali približno 35 milijonov dolarjev.

Produkcija petroleja

Že petič zaporedoma je svetovna produkcija petroleja presegla dosedanje številke. Od lanskega leta je produkcija surovega petroleja narastla za 26 milijonov ton in dosegla 681 milijonov ton. Zvišana produkcija se porazdeli takole: 19 milijonov ton več je pridelal svobodni svet, v državah za železno zaveso pa 9.

Izraba morja kot vira prehrane

Poglavje morja kot vira prehrane je dejansko komaj načeto. Odpirajo se nove nepregledne možnosti prehrane in napredka za človeštvo, če se prične morje racionalno izrabljati. V morju so a) rude: premog, petrolej, uranij, železo, svinec, srebro, zlato; b) je rastlinstvo: nad 2000 vrst alg, od katerih nobena ni strupena; c) je neizmerno živalstva, od katerega dosedaj majhen del poznamo.

Na kubični kilometer morske vode je na tisoče ton magnezija; na 1 tono morske vode se najde 50 miligramov zlata.

Nekatere alge dosežejo dolžino do 500 m in prihajajo v neomejenih množinah v poštev kot hrana za živali, kot material za obleko in za nešteto kemičnih izdelkov. Užitnih morskih rib poznajo 13.000 vrst. Toliko jih je, da se dosedaj še nihče ni brigal, da bi jih gojil. Japonska ne bi mogla preživljati nad 80 milijonov ljudi brez izredno bogatega ribolova v Japonskem morju. Na osebo se porabi na Japonskem 50 kg rib letno, na Angleškem 20 kg, v Čilu 5 kg, v Argentini se komaj pričenja uvajati ribji konsum.

Sreča se rada povrne le srečnim

Tako je vzkliknil marsikdo, ko je bral v časopisu o drugi izredni sreči, ki je zadela bivšega jetniškega paznika iz Turina Pasquala Pagana. Pred letom dni je srečni smrtnik zadel na »totocalcio« 50 milijonov. Umaknil se je v svojo rojstno vasico in si tam nameraval sezidati hišo. Ko so kopali temelje, so zidarji zadeli na popolnoma nepoškodovan mozaik, star več kot 2000 let, velike vrednosti. Po pravu vse take najdbe pripadajo državi, vendar tudi srečnemu najditelju odštejejo del vrednosti umetniškega odkritja. Po cenitvi strokovnjakov je mozaik vreden več sto milijonov lir in tako bo srečni Pasquale dobil najmanj toliko kakor lansko leto na »totocalcio«. »Kaj hočete,« pravi Pasquale, »sreča me zasleduje«.

Tudi Dalaj Lama ima svoj avto

Da si je tudi Dalai Lama, verski poglavar v Tibetu, kupil avto, ni v sedanjem modernem času nobena izrednost. Težava je nastala, ko je bilo treba spraviti avto iz Kalkute čez 6000 metrov visoke prelaze v Lhaso, glavno mesto Tibeta. Čez gorovje v Tibet ne vodi nobena prevozna cesta, zato so avto kratkomalo razstavili in posamezne dele prenesli čez gorovje v Tibet. Tam so avto spet sestavili in ga pripeljali Lami.

„Miss“ izgubila življenje

Med ponesrečenci belgijskega potniškega letala, ki je strmoglavilo v srednjem Apeninu zadnje dni februarja je bila tudi Miss Italia 1953. Mati tega dekleta je izjavila, da jo je njena lepota ugonobila.

Če bi ne tekmovala z drugimi za Miss Italia, bi ne bila to postala in bi ne imela denarja, ki so ga ji ponudili, da se je podala na pot v Belgijo, in sicer pot na ples, kamor so jo bili povabili. In prav na tej poti je izgubila življenje in svojo lepoto.

Influenca v Nemčiji

Na Bavarskem vedno huje razsaja epidemija influence. Od začetka leta do sedaj je ta huda bolezen zahtevala že 2.730 smrtnih žrtev. Posebno težak je položaj v Monakovem, kjer so vse bolnišnice, univerzitetne in privatne klinike prenapolnjene, tako da morajo za bolnike uporabljati še kopalnice. Kako tragičen je položaj v tem mestu, nam priča dejstvo, da večkrat opozorijo bolne, ki čakajo na prostor v bolnici, če je kdo izmed bolnikov v zadnjih izdihljajih. Komaj izdihne, že zavzame njegov prostor nov bolnik v še gorki postelji.

Umrl je iznajditelj penicilina

V Londonu je dne 11. marca umrl zadet od srčne kapi iznajditelj penicilina Aleksander Fleming. Rodil se je leta 1881 v Darvelu na Škotskem. Promoviral je na medicinski fakulteti v St. Mary. Penicilin je odkril že leta 1928, a šele leta 1940 se je pokazala velika važnost tega odkritja. Kljub temu da je Fleming leta 1945 dobil Nobelovo nagrado za svoje odkritje in bil imenovan za častnega doktorja na več univerzah, je ostal vse do svoje smrti skromen in skoro nepoznan. Za svojo iznajdbo si ni lastil nobenih pravic, ampak jo je prepustil drugim, da so jo izkoristili in si s tem zaslužili ogromna premoženja. On je še vedno ostal ravnatelj mikrobiološkega laboratorija in vse svoje sile in zmožnosti posvetil le raziskovanju na tem polju. — Njegovo odkritje penicilina je rešilo življenje tisočem in tisočem, zato se ga danes vsi s hvaležnostjo spominjajo.

Fiat „600“ novi model

Tudi Gorica je te dni lahko občudovala novi štirisedežni ekonomični avto »600«, ki ga je izdelala tovarna Fiat. V nedeljo je krožilo po našem mestu 20 takih avtomobilov in marsikdo jih je z veseljem pa tudi z zavistjo gledal. Novi »600« je rezultat dveletnega proučevanja, načrtov in poizkusov, ki so stali tovarno Fiat okrog 20 milijard lir. Računajo, da bo v kratkem znašala proizvodnja tega novega modela tisoč vozil na dan. Novi »600« ima izredne ugodnosti, ki jih prejšnji »500« ni imel. Vsa štiri kolesa so med seboj neodvisna, doseže lahko hitrost 95 km na uro in porabi 6 litrov bencina na 100 km. Kljub temu, da ima štiri sedeže, je za 13 cm krajši, 3 cm nižji in 9 cm širši od prejšnjega »500«. Več prostora so pridobili tudi s tem, da so postavili motor v zadnji del vozila. Cena novemu vozilu znaša 590.000 lir, od teh je 15% treba plačati takoj ob nakupu ostalo pa v 24 obrokih.

Ravnatelj Bogumil Remec umrl

V Buenos Airesu v Argentini je dne 7. februarja umrl starosta slovenskih javnih in političnih delavcev ravnatelj Bogumil Remec.

Pok. Bogumil Remec se je rodil dne 11. avgusta 1878. leta v Trstu. Njegov oče Franc Remec je bil tam poštar in velik narodnjak ter panslavist. Pisal je v slovenske časopise in prevajal iz ruščine. Leta 1883 je v 33. letu starosti za jetiko umrl. Zapustil je dva sinova: 5-letnega Bogumila in 8-letnega Vladimirja. Skrb za njuno vzgojo in vzdrževanje je padla na mater, ki je oba sinova vzgojila v odločnem krščanskem duhu. Sin Bogumil je študiral gimnazijo v Ljubljani. Bil je sovrstnik Zadrugarjev, med katere pa ni vstopil. Med drugimi je bil njegov sošolec pesnik Dragotin Kette.

Pravo javno življenje za pok. ravnatelja Remca se je začelo na Dunaju, kamor je odšel študirat na univerzo naravoslovje in matematiko. Bil je med prvimi zavedno katoliškimi slovenskimi akademiki, ki so se redno udeleževali kongregacijskih sestankov. Kot tak je bil tudi med ustanovitelji prvega slov. kat. društva »Danica« in eden njenih prvih predsednikov. Kot Daničar na Dunaju je bil vrstnik škofov dr. Gnidovca in dr. Srebrniča.

Široko slov. kat. javnost je opozoril nase s svojim nastopom na 11. Kat. shodu v Ljubljani. Od tedaj naprej je bil pok. ravnatelj Remec vse do svoje smrti živa priča petdesetletnega dela v kat. političnih, kulturnih in gospodarskih organizacijah. Tesno je sodeloval s pok. dr. J. Ev. Krekom. Zlasti se je udejstvoval v vrstah slov. kat. akad. starešinstva ter je bil med ustanovitelji tega društva in njegov prvi, zatem pa dolgoletni predsednik.

Po končanih vseuč. študijah je nastopil službo kot profesor na gimnaziji v Kranju in v Novem mestu, nazadnje pa v Ljubljani. V Kranju si je pok. ravnatelj Remec ustanovil tudi družino. Poročil se je s sestro dr. Debevca Marijo, poznejšo pisateljico znanih slov. kuharskih knjig in organizatorko slov. kat. ženstva.

Vsa ta leta se je pok. Remec živahno javno udejstvoval. Na pobudo dr. J. Ev. Kreka je ustanovil prvo slovensko trgovsko šolo v Ljubljani ter postal njen ravnatelj. Bogumil Remec je bil namreč praktičen razumski duh. Stal je na stališču, da si bo narod ustvaril lepšo gospodarsko bodočnost samo s temeljito gospodarsko izobrazbo.

Po prvi svetovni vojni se je zelo aktivno udejstvoval v vrstah Slov. ljud. stranke ter bil zaupnik in sodelavec dr. Korošca. Bil je predsednik ali odbornik številnih političnih in gospodarskih organizacij. Maja 1945 se je umaknil v begunstvo ter odšel leta 1947 v Argentino. Tu je dobil službo v Botaničnem vrtu. Tudi v emigraciji se je pridno udejstvoval in se počutil prav dobro, ko ga je na svečnico zadel mrtvoud. Nakar je 7. februarja umrl. Pokopali so ga ob navzočnosti zastopnikov vseh slov. protikomunističnih strank v emigraciji in ob veliki udeležbi drugih ljudi.

Bog daj pokoj njegovim telesnim ostankom in mir njegovi duši. Njegovi družini naše sožalje.

Dogodki v Nabrežini

Ali je tako prav?

Naš list je že poročal o nameravani zgraditvi begunskega naselja v bližini Sesljana in o dogodkih, ki so s tem v zvezi. Naše čitatelje bo gotovo zanimalo, kako se je to pletlo in kako je potem generalni komisar ta vozel presekal — ali v prid stvari ali ne, o tem si vsakdo lahko naredi svojo sodbo.

Prvo prošnjo je udruženje istrskih in dalmatinskih beguncev napravilo jeseni leta 1953. Hoteli so dobiti gradbeno dovoljenje za naselje. Občinski odbor je prošnjo, katero je upravičeno smatral za poskus spremembe narodnega značaja nabrežinske občine, odklonil. Udruženje beguncev je vložilo priziv na področno predsedstvo. Predsednik področja dr. Miceli je dne 26. novembra prizivu ugodil in izdal odlok o izstavitvi dovoljenja za zgradbo. Občinska uprava se je spet uprla in vložila nasprotni priziv na pristojno oblast; to je bilo 29. decembra istega leta. V tem ugovoru je stvarno prikazala svoje razloge ter označila poskus naseljevanja italijanskih beguncev v čisto slovenske kraje in vasi kot narodno škodljiv in gospodarsko nesprejemljiv diktat, ki bi beguncem samim ne prinesel nobenih ugodnosti — kako bodo živeli na kamenitih kraških tleh, ko še domačini težko shajajo — pač pa bi škodoval prepotrebnemu pomirjenju na vroči tržaški zemlji.

Priziv občine je verjetno obtičal v kakem uradnem predalu. Takrat so bili tu še zavezniki, ki so to ali ono reč le pravilno gledali. Ko so odšli, je generalni komisar rekurz občine zavrnil, češ da ni bil pravočasno vložen. Ukazal je občini, naj izda gradbeno dovoljenje.

Zemljišče, na katerem nameravajo istrskim beguncem zgraditi naselje, leži na levi strani ceste, ki vodi iz Nabrežine proti Sesljanu. Sedanji lastnik grof Thurn in Taxis ga je odstopil tej ustanovi, ki je 1. februarja zopet pismeno zahtevala dovoljenje. Občinska uprava je prejela opozorilno pismo, v katerem je bil določen rok 28. februar. Ker se občina niti zdaj ni odzvala, je 1. marca viceprefekt poslal novo zahtevo in postavil kot nepreklicni rok za izstavitev gradbenega dovoljenja 5. marca. Istega dne se je sestal občinski svet, ki je zahtevo oblasti odklonil ter poslal protestno pismo gen. komisarju dr. Palamari in min. predsedniku Scelbi.

Prejšnji ponedeljek (7. marca) pa se je županu Terčonu predstavil posebni pooblaščenec »ad hoc« (samo za to zadevo), ki je potem izdal gradbeno dovoljenje. Župani štirih slovenskih občin na Tržaškem so nato pismeno zahtevali od dr. Palamare, naj jih sprejme. Kasneje naj bi v tej zadevi sprejel tudi zastopstvo slovenskih občinskih svetovalcev. Na to zahtevo pa še niso prejeli nobenega odgovora.

Ali je komisar dr. Palamara naredil prav? Dvomimo! Narekoval je nabrežinski občini svojo voljo. Pokazal je, da mu za Slovence ni prav nič mar. Pozabil je tudi, da diktati na koncu koncev škodujejo tistemu ali tistim, ki se jih poslužuje. Prav nič se niso naučili.

ŽRTVE PRIJATELJSTVA

Od raznih strani nas vprašujejo, zakaj se tudi mi nismo oglasili v zadevi vračanja ljudi, ki so iz Jugoslavije pribežali v Trst. To zamudo danes popravljamo. Ugotavljamo, da bo letos v maju poteklo deset let, kar so Angleži na Koroškem izročili jugoslovanskim komunistom nad deset tisoč mladih slovenskih mož in fantov, katere so komunisti vse pobili v kočevskih gozdovih in drugod. Ali se hoče ta žalostna desetletnica praznovati z novo žaloigro?

Popolnoma soglašamo s stališčem, ki ga je zavzela »Demokracija« v tej reči. »Vita Nuova« pa zasluži, da ji izrazimo svoje čestitke. Mnenje, ki ga v treh člankih odločno zagovarja, je res katoliško. Upravičeno bi smeli pričakovati, da ga bo italijanska vlada, ki opira svoje delo na katoliška načela, tudi upoštevala.

Kdo bi se ne zjokal ob misli na žalostne dogodke, katerim je bil priča obmejni blok na Fernetičih, ko je italijanska policija izročala begunce iz Jugoslavije nazaj jugoslovanski policiji! Kdo bi se ne zgrozil ob misli, da se to še nadaljuje? Spočetka smo mislili, da je to le delo kakega preveč navdušenega krajevnega funkcionarja in da se bo zadeva začela reševati po pravilni poti, katero predpisuje italijanska ustava. Zlasti smo to pričakovali, ko smo zvedeli, da je tržaški škof posredoval v tej stvari že pred tedni. Sedaj vidimo, da nič ne pomaga. Jugoslovanski komunisti so lahko veseli. Po poti čez Fernetiče ali pa preko morja jim bodo počasi izročili vse njihove idejne nasprotnike, ki so žive priče komunističnega pustolovskega gospodarstva in zasužnjevanja svobodnih ljudi. Ali so v ozadju res taki nameni? Če se bodo uresničili, kako lahko bo potem delo v raznih mešanih komisijah.

Ob tej priliki se moramo dotakniti še nekega drugega vprašanja, ki je s tem v zvezi. Leta 1953 so zavezniki sklenili, da bodo izročili Trst Italiji. Ob tej vesti je vse begunce v Trstu zajela huda skrb: Kaj bo z nami? Kaj bo s tistimi begunci, ki so po slovenskih ustanovah na Tržaškem (šola, radio itd.)? Med njimi je več aktivnih, katoliško prepričanih javnih delavcev, ki so prav zaradi svojega prepričanja zapustili domovino.

Strah je bil takrat utemeljen. Po zadnjih dogodkih je pa še bolj utemeljen. Kdo nam more jamčiti, da ne bodo za begunci iz zadnjih mesecev prišli na vrsto tisti iz taborišč, ki še nimajo možnosti za izselitev, in končno tudi tisti, ki že več let stanujejo v Trstu zunaj taborišč ter opravljajo svoje službe? Vsi vemo, da so si titovci vedno prizadevali, da bi te ljudi na kakršen koli način prisilili k molku in na njihova mesta postavili svoje ljudi.

Lansko leto se je širil glas, da je Tito rekel, naj begunci ne zapuščajo Trsta, češ da se bo stvar že uredila. Kako se bo uredila? Morda tako, da mu bodo izročeni vklenjeni kot sužnji v večno suženjstvo?

Zadnja premiera Narodnega gledališča

Prejšnji teden se je predstavilo slovensko poklicno gledališče na odru našega predmestja s premiero igre »Ladja Tenacity«.

Treba je priznati, da so zelo dobro igrali in da so imeli vse priprave na odru zelo lepo v redu; res, tako kot mora imeti predstavo poklicno gledališče, ki se ukvarja samo s tem poslom in ki živi in je plačano samo za to delo.

O delu ne bi mogli reči, da je vsebinsko slabo. Ni nič posebnega. Prikazuje pristaniško krčmo, kjer se zbirajo vse mogoči ljudje in kjer je tudi dekle, bolj slabe cene. Tu se to dekle sreča s fantom, prav za prav z dvema fantoma in nazadnje z enim zgine čez morje. Režiserka Gabrijelčičeva je dala gotovo pretiran poudarek objemanju na odru, saj že skoraj niso vedeli početi kaj drugega in je lahko slišala iz dvorane pripombe: ali bo že vendar konec! Ljudem se je že kar malo neumno in neokusno zdelo in so se začeli že kar smejati ob tolikem ljubkovanju. Zdrav Kraševec bi rekel, da je to mačje lizanje.

Namenoma se ustavimo ob novi predstavi in opozorimo na ta način igranja. Ta ustanova bi bila rada vsenarodna. Pravi, da ne sme nihče ničesar reči slabega o njenih predstavah, ker da opravlja veliko narodno in kulturno delo. Mi pa moramo opozoriti tudi na to, da take igre moralno kvarijo mladino. Sem družinski oče in mi ni vseeno, kaj gleda moj otrok. Zdaj je samo dvoje mogoče: ali to gledališče igra samo za svoje ljudi, za svoje mitinge, za ljudi, ki jim je morála deveta briga, ali pa igra dostojno in res umetniško dobra dela, če hoče veljati za narodno gledališče in če vabi na predstavo vse Slovence in tudi mladino.

Saj to ni najbolj kričeč primer. Še bolj zgovoren dokaz je bil »Volpone«, da hoče ta ustanova moralno kvariti našo vas in mesto. Omenjeno igro so večkrat obsodili razni listi, radio, iz prižnice naši duhovniki, v zasebnih razgovorih. Nič ni pomagalo, igro so kljub temu ponovili. Ne vemo, ali je točno, a baje so se celo nekateri pametni igralci uprli izvajanju te igre, toda prišel je ukaz »od zgoraj« in treba je bilo igrati. Gledališče, ki ga podpira komunistična država seveda lahko zahteva, da dela takó kot je v njenem načrtu.

Pametni ljudje si mislijo takole: povsod je že dosti slabega, najrazličnejše stvari kvarijo našo mladino in jo potiskajo v moralno propast. Ali je treba, da zdaj dela še »narodno« gledališče tako? Ali ne bi izbrali take igre, da bi pokazali nam vsem še kaj lepega? Se strinjam: oder naj ne bo vedno in samo šola, temveč tudi zabava. Nikakor pa šola pokvarjenja. Tako si predstavlja pameten človek. Naši pametni in trezni možje so opozorili in obsodili tako delo gledališča. Za možmi že obsojajo tudi drugi. O tem pričajo prazni sedeži. To so dejstva. In teh praznih sedežev bo še več, če bodo delali tako.

Vemo, da tudi tale glas ne bo nič zalegel, da bi vodstvo gledališča spremenilo svoje igre. Vodstvo se bo smejalo kot se je prejšnjim opozorilom. Saj oni so plačani in če tudi je manj ljudi, gledališče bo živelo vseeno, saj ga podpira komunistična država. Vodstvo se bo smejalo, ne bo se pa več smejalo naše ljudstvo, ki s skrbjo gleda, kaj bo jutri in ne smeje se družinski oče.

Komunizem razbija cerkvene zbore

Pred kratkim smo na tem mestu brali, da komunizem bolj škodi našim cerkvenim zborom kakor pred leti fašizem. Bilo je tudi pribito, da je prazniško gostovanje tako imenovanih »narodnih« zborov v cerkvi samo pesek v oči povprečnim kristjanom, ki se ne morejo otresti misli, da je cerkveno petje namenjeno v prvi vrsti Bogu in ne v prvi vrsti ljudem!

Ob resnem in odkritem članku »Tragedija naših cerkvenih zborov« se je marsikdo ustavil in pomislil na bližnjo bodočnost zlasti na Tržaškem, ko bodo ostale skoro vse župnije po krivdi komunizma brez cerkvenega zbora. Tukaj želimo še na primerih odkriti pogubno delo kulturnega boljševizma nad našimi cerkvenimi zbori. Ni važno, kje se je kaj zgodilo in kdaj, važno je, da vsaj ob dvanajsti uri spoznamo nevarnost komunističnega vdora na kor.

EDINOST ZA VSAKO CENO

V teh dneh berem kar naprej veliko okvirno objavo neke mladine, ki vabi žene na komunistično proslavo 8. marca. Vabilo pravi, da bodo vaški pevci nastopili z novimi pesmimi, da bodo umetni plesalci presenetili vse z novimi točkami, da bo še igrala godba in da bo tudi nova igra, skratka vse samo novo in lepo in zanimivo in žal ti bo do smrti, če zamudiš! In kdo so vsi ti kulturniki? Vsi člani tega pevskega narodnega zbora so obenem cerkveni pevci in če že ne vsako nedeljo, vsaj pogosto prihajajo na kor in pojejo v cerkvi. V tej vasi velja veliko načelo: vsi povsod! ali edinost za vsako ceno!

Na našo veliko srečo je menda to edinstven slučaj na vsem Primorskem. Povsod je prišlo v teh letih do nujne ločitve duhov, le v tem kraju se je komunizmu posrečilo kar čez noč prepisati vso katoliško vas v svoje registre! To je posledica edinosti in »Edinosti«, ki je že pred desetletji zrahljala zemljo za današnjo komunistično setev in žetev!

ALI — ALI

V vas je prišel nov duhovnik. O, ta je še mlad, ga že obrnemo, da bo delal po naše! In se je začelo. Čeprav mlad in še malo izkušen, je povsod hodil po pravi poti in tako zahteval tudi latinsko petje pri slovesni maši, kakor velja cerkveni predpis za vso vesoljno katoliško Cerkev — in nikakor ne samo za Primorsko, kot lepo število rdeče pobarvanih cerkvenih pevcev še danes misli in govori! Ker je mladi duhovnik spoznal, da se pripravlja vihar radi tega, je neko nedeljo v jeseni jasno povedal v cerkvi, da mora biti za božično slovesno mašo latinsko petje ali pa pete maše ne bo. Pride božič in namesto Kyrie eleison se sliši s kora »Gospodine pomiluj«; duhovnik zato ne zapoje Glorije, ampak v veliki župniji na sam božični praznik naprej tiho mašuje. Kaj takega se še ni zgodilo od pamtiveka in ubogi gospod, kaj bo sedaj s teboj! No in kaj se je zgodilo? Nič posebnega! Cerkveni starešine so po maši kar zginili iz zakristije in nihče ni za oni božič čestital dušnemu pastirju veselih praznikov. Po treh dneh so pevci poslali duhovniku ultimat: ali bo veljala naša ali pa gremo takoj s kora in ne bomo več peli v cerkvi. — In so šli. Sedaj pojejo samo dekleta in se točno držijo cerkvenih predpisov, ki so enaki za ves širni svet!

NAŠA BO VELJALA!

Nekje na tej zemeljski obli so imeli pogreb in duhovnik je bil točno ob uri na mestu. Tedaj pa ga v zadnjem trenutku zaprosijo, naj vendar počaka vsaj par minut, da še pridejo pevci, ki da se že zbirajo, le samo kateri še manjka. Duhovnik čaka, čaka deset minut, dvajset, trideset in ker pevcev ni, začne pogreb. Komaj v cerkvi pevci pogrebce dohitijo in hočejo takoj sodelovati. Tedaj pa se zgodi približno tako kakor njega dni v Istri, ko so odpadli cerkveni pevci tožili duhovnika fašistom, češ da vpeljuje pri tihih mašah slovensko petje in ne latinskega. Zaključek pa je ta, da pridejo po pogrebu trije pevci k duhovniku in zopet zagrozijo kakor oni zgoraj: ali — ali! Gospod, mi odstopimo in bo Velika noč brez petja, če ne popustite!

Človek bi se vprašal: od česa pa naj odstopijo? Saj so že pred desetimi leti zapustili kor ob nedeljskih mašah in vsa njihova grožnja je za pametnega človeka brez pomena. Nobena župnija ne potrebuje zbora samo za velike praznike, potrebuje ga za vsako nedeljo! Vsako navadno nedeljo moramo dati pravi katoličani vsemogočnemu Bogu isto čast kakor na Veliko noč ali na opasilo! — Tudi v tej župniji je komunizem opravil svoje in krivi so seveda — duhovniki!

— — —

Takih in podobnih primerov bi vam lahko natresel za celo torbo, saj ošabnost zlasti pri pevcih nima meje in je kriva tudi v mirnih časih mnogih incidentov med korom in oltarjem. Nesreča je prav sedaj veliko večja, ker se je vrinil v naše župnije kulturni boljševizem in kar naprej ruši načeto disciplino cerkvenih zborov in ubija celo v mladini vsak smisel za cerkveno in narodno pesem! Da to rak-rano vsaj tu in tam uspešno odstranimo, je nujno potrebno napraviti to težko operacijo:

1. Cerkveni zbor, ki je v celoti vpisan v komunistično prosvetno zvezo — to je naš prvi primer zgoraj — je treba takoj razpustiti. Edinost za vsako ceno pelje v odpad od Cerkve in to se je nekje na Primorskem skoro dokončno zgodilo pred petdesetimi leti.

2. Posamezne cerkvene pevce, ki so vpisani v narodne zbore pod komunistično prosveto, je treba takoj odsloviti, če na prvi jasen opomin ne spregledajo svoje zmote. Obnašanje takih cerkvenih pevcev na dve strani je v nepopravljivo škodo celotnega zbora!

3. Posamezne cerkvene pevce, ki niso v komunističnem narodnem zboru, a prihajajo na kor samo za velike praznike, drugače pa sploh k nedeljski maši ne hodijo, je treba prav tako prijazno odsloviti, ker ni bolj strme poti v župniji navzdol kakor so paradni nastopi ob praznikih, ob nedeljah pa prazen kor in prazna cerkev! Cerkveni pevci morajo biti praktični in vzorni katoličani, kakor se isto zahteva za cerkvene starešine, za cerkovnike in strežnike.

4. Slovenska katoliška prosveta v Trstu naj ustanovi delavno centralo, naj organizira in vpiše vse cerkvene zbore in skupine, ki gojijo tudi narodno petje. Cerkveni zbori imajo vso pravico gojiti tudi narodno pesem in na Primorskem je cela vrsta župnij, kjer se to dela, samo da brez prave resnosti, organizacije in praktičnih ciljev. Ni zadosti samo tožiti nad cerkvenimi pevci, treba jim je dati priliko tudi za lepo narodno pesem in možnost vsaj takega nastopa in uspeha kakor to delajo komunistični zbori.

5. Kot zadnji recept svetujemo vsem odgovornim, naj posvetijo veliko sile in žrtve važnemu problemu cerkvenega zbora! Hišo Gospodovo je treba za vsako ceno očistiti in po desetih letih ljubimkanja s komunisti na kulturnem polju spregledati in priznati, da se je nevaren poizkus žalostno ponesrečil v škodo katoličanov! Nikar ne nasedajmo narodnim-cerkvenim pevcem, ki se izgovarjajo, češ da oni niso komunisti in da nikoli ne pojejo partijskih pesmi. Desetletna izkušnja na Primorskem zahteva takojšen obrat za 180 stopinj ali pa bomo doživeli dokončen poraz tam, kjer bi morali zmagati!

F. BARCATA:

V deželi Škipetarjev

POVEST - 11

»Spovem se Bogu vsemogočnemu, blaženi Mariji vedno devici, blaženemu Mihaelu nadangelu, blaženemu Janezu Krstniku, svetima apostoloma Petru in Pavlu in tebi oče, da sem zelo težko grešila.«

Po teh besedah je začela vzdihovati in jokati.

Očeta Mavricija je hudo ganila velika žalost nesrečne grešnice. Obstal je nepremičen, obraz je imel zakrit z rokami in čakal. Začutil je, kako sta se komolca naslonila na koleno, zaslišal glas neutolažljive žalosti, odmev vesti človeka, ki je izgubil že vse upanje pod veliko težo slabega: »Gospod, pomagaj mi!«

Mladi gospod se je zavzel vsled tega nenavadnega prizora. Še nikoli v svojem življenju ni imel prilike, srečati se s človekom, ki bi imel tako globoko žalost in tak strah. Vzdignil je glavo, rekoč:

»Kaj imaš? Povej mi, da ti bom mogel pomagati!« Nato je zopet čakal, ker nesrečna ženska ni mogla govoriti; čutil je trepetanje komolcev ter slišal pritajen jok. Čez nekoliko časa se je mladenka pomirila in začela govoriti:

»Kaj imam?... Vse slabo, gospod!... Manjka mi srčni mir, najnesrečnejša sem na svetu od one ure, ko mi je zastrupil življenje, vzel srečo, uničil mir.«

Zopet je začela jokati, da so ji debele solze polzele po licu.

Znova je vprašal duhovnik z usmiljenim glasom:

»Kaj se ti je zgodilo tisto uro? Katera stvar ti je povzročila toliko dušno bol? Kaj te teži?«

»Gospod, ti imaš sestro, ki jo ljubiš in ceniš nad vse. Ona je dobra, čista, pobožna. Predstavljaj si, da bi ona brez lastne krivde zašla v veliko nesrečo, napravila težak pogrešek, prišla k tebi se skesano spovedat, prosit odpuščanja! — Bi ji pomagal, ali bi jo zapodil, čeravno jo ljubiš z vsem srcem?«

Do takrat je oče Mavricij poslušal samo odmev in vsebino besed; ko je pa zaslišal imenovati ljubljeno sestro, je spoznal glas, spoznal klečečo, spoznal je Lulo, ker samo njej je bil govoril o svoji sestri. S trepetajočim glasom je odgovoril:

»Tudi če bi moja sestra klečala tukaj pred menoj in povedala, da je grešila proti svoji volji, bi ji rekel: »Vstani in pojdi v miru, tvoj greh ni greh, je križ, poskušnja, katero ti je Bog poslal!« — Te besede rečem tudi tebi, nesrečno dekle!«

»Tisočkrat zahvaljen za te tolažilne besede; Vsemogočni naj ti tisočkrat povrne, kar ti srce želi!«

Ko se je zbrala in umirila, je začela pripovedovati o nevarnosti v reki Fandi, kako se je znašla, ne da bi vedela kako, v Palovi hiši. — »Ah, znašla sem se v njegovih rokah in se nisem mogla braniti, jaz nesrečnica!« Zakrila si je obraz z rokami in začela znova jokati.

Oči očeta Mavricija so bile vajene teme; lahko je v polmraku različil trepetajoče telo, videl solze, ki so polzele po licih, — težko mu je postalo, ustrašil se je, misleč, da ima najhujše še povedati... Počakal je nekoliko, nato vprašal:

»In potem?«

Lula je povedala bolj obširno: kako se je zavedela in opazila, da je v tuji hiši, vprašala, kje se nahaja — tu ji je zmanjkalo besede — naslonila je roko na duhovnikovo koleno, kot da išče moči za nadaljnje pripovedovanje, položila drugo roko na prsi in začela:

»On mi je govoril, da me ljubi bolj ko vse drugo na svetu, naj postanem njegova, dokler naju ne loči smrt!«

»In potem?«

»Potem sem ga preklela in zbežala k očetu in Marku!«

Oče Mavricij se je oddahnil. Položil je desnico na njeno glavo in dejal:

»To je torej tvoj greh, sestra moja!«

»To, moj oče, in še drugo!«

»In kaj še?«

»Vrnila sem se domov ter našla Marka še pokoncu. Čakal me je, ni mogel spati, ko je zvedel za mojo nevarnost. Ni se ločil od mene, dokler nisem šla spat. Vso noč nisem zatisnila očesa. Moj Bog, kako grozna noč je bila! Nisem mislila na drugo kakor na Pal Gjoka! Pa ne po moji volji, nisem mogla drugače! Ni mi bilo mogoče odriniti njegove slike od oči in ne slišati njegovega glasu. Molila sem k Bogu, a vse zaman, on se ni ločil od mene. Zatisnila sem si ušesa, da ne bi slišala — toda vse zastonj — videla sem ga in slišala njegov glas. Gledal me je, ko sem trepetala in mislila, da me je konec. On ima »zlobno oko«, uročil me je. Gotova sem, da me je ugonobil. Vi duhovniki pravite, da nima nobeden človek slabega očesa; sedaj pa moram verovati, ker sem videla z lastnimi očmi in poskusila na sebi!«

»Ne, sestra moja, tega ni!«

»Torej sem se motila; je pa kazen božja za moje grehe.«

Mladi duhovnik ni vedel kaj misliti: pred njim na kolenih je bila devica, čista kot jutranji sončni žarek, ko angel z nebes! Mora jo prepričati, da njen notranji boj ni greh, marveč čednost. Zdelo se mu je, da ima še kakšno željo, katere ne more povedati, zato je tiho vprašal:

»Povej mi resnično, kakor ti srce pravi, ali ljubiš ti Pal Gjoka, ali imaš kakšno nagnjenje, čeravno majhno, do njega?«

»Da bi jaz ljubila tistega človeka? — Rajši bi tisočkrat umrla, se takoj pogreznila v zemljo, kakor da bi ljubila Pala.«

Stisnila je roke v pesti in nadaljevala bolj naglo:

»Človeka, ki je osramotil mojega Marka! Tistega brezverca, sina razbojnika, ki počiva v neblagoslovljeni zemlji, njega, ki ves naš rod zasmehuje, ki mi je povzročil vse to zlo — da bi ljubila! Moj Bog, morala bi biti prav nizkotna, ali me smatraš zmožno kaj takega? Razen očeta in malega Ndonta nisem ljubila še nobenega moškega kakor samo brata Marka; je li to greh?«

S TRŽAŠKEGA

Stavka pristaniških delavcev

V četrtek 10. marca so tržaški pristaniški delavci nenadoma napovedali 24 urno stavko. Stavke se je udeležilo okrog 1.200 stalnih in priložnostnih delavcev. Delodajalci so bili vsled tega hudo prizadeti, saj je ves dan počivalo delo na 23 ladjah. Skušali so v mestu najeti druge delavce, a jim ni uspelo, ker so bili vsi soglasni s stavkujočimi delavci. Pristaniški delavci so s svojo stavko zahtevali 11 odstotni povišek akordnih tarif ter izenačenje tarif v lesnem pristanišču z ostalimi s poviškom 5.25%. Pristaniški delavci zahtevajo tudi okrepitev tržaških pomorskih prog, spoštovanje demokratičnih svoboščin v pristanišču ter čimprejšnje sklicanje mednarodne pristaniške konference.

Štetje tujcev

Na osnovi dekreta vladnega komisarja dr. Palamara bo na vsem tržaškem ozemlju od 11. marca do 10. aprila štetje tujcev (censimento), ki stalno bivajo na tržaškem ozemlju.

Štetje tujcev je urejeno po abecednem redu. Komisariat opozarja, da bodo tisti, ki bi ne zadostili temu dekretu, odgovarjali v smislu zakona.

Mala slovesnost v Marijanišču

Na praznik sv. Jožefa bo v našem zavodu, a že več tednov pričakovana slovesnost. Že pred Božičem smo stanovalci Marijanišča potožili, da je naša kapela preveč beraško urejena oz. opremljena. Zlasti smo pogrešali slovesnih blagoslovov z Najsvetejšim in petja ob spremljavi harmonija. Sedaj pa je ob radodarnosti mnogih dobrotnikov, hvala Bogu, nam bilo omogočeno preurediti oltar s primernim ozadjem (doslej je bila kar gola stena in previsok kip, ki je segal skoraj do stropa) in z namestitvijo nove slike Marije Pomagaj. Nabavili smo tudi harmonij in svečnike za evharistične pobožnosti in še nekaj drugih malenkosti.

Na praznik sv. Jožefa torej, *ob 5h popoldne* bo v naši kapeli blagoslov nove oltarne slike in blagoslov lepe nove monštrance, ki jo je podarila plemenita dobrotnica, ga N. N. iz Barkovelj. Iz poslanih darov je bil tudi pozlačen ciborij, eden pa še čaka svoje prenovitve. Slovesnost bo imela blagodejen odmev v dušah dijakov, ki bodo prav v tem tednu opravili 3-dnevne duhovne vaje.

Prijazno vabljeni bližnji dobrotniki, čeprav se bo treba radi majhnega prostora nekoliko stisniti v kapeli oziroma v predsobi!

VII. Slovenski večer

Slovenska prosveta vabi na VII. Slovenski večer, ki bo takrat izjemoma v torek 22. aprila ob 19,30 uri v dvorani Marijinega doma v ulici Risorta 3.

Na sporedu bo predavanje g. Vinka Zaletela iz Celovca, ki nam bo v barvnih slikah prikazal lepote širnega sveta.

Pobratimija rdečih v Saležu?

8. marca so komunistične žene obeh barv po dolgih letih spet skupno proslavljale svoj praznik. Na tako zvano proslavo, ki se je vršila v neki zasebni hiši v Saležu, je poleg močnega zastopstva kominformistov prišlo tudi nekaj titovskih ženâ. Otvoritveni in slavnostni »govor« je imela znana devinska komunistka in vneta vidalijevka tov. Zorka, ki je prisotnim prikazala potrebo po zopetni združitvi proti skupnemu sovražniku — reakciji«. Govoričila je tudi o narodni slogi, kakor da imajo pri vsem, kar se je zgodilo, komunisti popolnoma »čiste roke«. Vse kaže, da se bo poskus stapljanja sprtih komunističnih bratcev obnesel, kajti slepota obojih res nima mejà v nobenem pogledu. Večera so se poleg ostalih udeležili tudi najvišji stebri komunizma zgoniške občine in njihovi sopotniki.

Postna razmišljanja

Tržaška radijska postaja A bo skozi tri tedne prenašala »Postna razmišljanja« za izobražence. Prenos bo ob ponedeljkih, sredah in petkih ob 10h zvečer. Prvi prenos bo v ponedeljek 21. marca in sicer pod naslovom: Blagor ubogim v duhu; v sredo: Blagor krotkim, zakaj ti bodo deželo posedli; v petek: Blagor žalostnim, zakaj ti bodo potolaženi.

Poslušanje postnih razmišljanj toplo priporočamo. Kakor vidite, so izdelana po osmerih blagrih.

Z GORIŠKEGA

Volitve v vzajemne kmetijske blagajne

V nedeljo so se vršile volitve odborov vzajemnih bolniških blagajn v Gorici in okoliških občinah. Izmed slovenskih občin so volili Števerjan, Sovodnje in Doberdob. Po okoliških občinah je bila predložena enotna kandidatna lista, ki je bila povsod sprejeta. V goriški občini pa sta bili predloženi dve kandidatni listi. Zmagala je prva lista s 15 kandidati. Izmed 335 vpisanih volilcev je v Gorici volilo 324 volivcev. Izvoljeni so: svetovalci Lutman Evaristo, Furlani Jožef, Lutman Jožef, Piciulin Peter, Vidoz Renato, Nanut Dominik, Culot Grazian, Vidoz Erminij, Lutman Leopold, Tuler Herman, Bressan Jožef, Culot Marcel, Zotti Anton, Andriani Egidij, Grauner Gofred. — Pregledniki računov: Plet Gualtiero in Gall Alojz, namestnika: Tomba Egon in Cecot Virgilij.

V števerjanski občini je od 43 vpisanih glasovalo 41 volivcev. Izvoljena je bila enotna kandidatna lista.

Svetovalci: Humar Josip, Škorjanc Albin, Klanjšček Anton, Podberšič Hermenegild, Simčič Josip, Štekar Avgust, Bajt Danilo, Korsič Ivan, Drufovka Marij, Klanjšček Ciril, Korsič Roman, Persič Zdenko, Vogrič Anton, Ciglič Ivan in Vogrič Ernest. — Preglednika računov: Korsič Alfonz in Komic Franc, namestnika: Štekar Jožef in Maraž Ignac.

V Sovodnjah je od 83 vpisanih volivcev glasovalo 81 volivcev. Izvoljena je bila enotna lista s sledečimi odborniki: Florenin Franc, Lukman Miroslav, Tomsič Peter, Kovic Edvin, Černic Venceslav, Pipan Josip, Novak Franc, Hmeljak Friderik, Češčut Ciril, Tomsič Salomon, Butkovič Alojz, Tomsič Albin, Čevdek Roman, Petejan Ivan in Pahor Franc. — Preglednika računov: Cotič Viljem in Petejan Bruno, namestnika: Petejan Franc in Gulin Ivan.

V Doberdobu je od 90 vpisanih glasovalo 83 volivcev. V enotno listo so bili izvoljeni sledeči: Boneta Alojz, Colja Josip, Devetak Emil, Ferfolja Andrej, Ferfolja Marij, Ferletič Josip, Gergolet Andrej, Gergolet Josip, Jarc Josip, Lakovič Ladislav, Pahor Josip od Ivana in Pahor Josip od Andreja, Pahor Rudolf, Semolič Karel in Susič Andrej. — Pregledniki računov: Ferletič Andrej in Gerin Ivan, namestnika: Ferletič Štefan in Soban Josip.

Razen goriške občine je v nedeljo volilo v odbore vzajemnih bolniških blagajn še 5000 drugih občin po Italiji. Povsod so zabeležili popoln poraz socialkomunistov in zmago neposrednih obdelovalcev zemlje.

Nova telovadnica v Gorici

Na nedeljski seji Telovadne zveze v Gorici je odbor odobril nakup zemljišča za zgradbo nove, moderne telovadnice. Zemljišče, ki je državna last in ki se nahaja v bližini Telovadnega trga, je Zvezo stalo 830.000 lir. Skupni stroški za graditev pa bodo znašali 45 milijonov lir. Stavba bo v popolnem skladu z zahtevami današnjega časa. Pri tekmah v košarki bodo lahko napravili 1.500 sedežev in 1.000 stojišč. V telovadnici bodo še teniška igrišča, drsališča za kotalkarje ter telovadnica za srednješolce in ostale študente.

Avstralija še vedno sprejema delavce

Urad za delo v Gorici sprejema delavce za Avstralijo. V poštev pridejo le specializirani delavci, ki morajo dokazati, da so delali vsaj šest let in v letu 1954 6 mesecev izvrševali svoj poklic. Starostna doba je za neporočene in poročene brez otrok določena od 21. do 35. leta, za poročene pa od 21. do 45. leta.

Goriški trg bo samo dvakrat mesečno

Občinski svet je sklenil, da se bo trg v Gorici vršil sedaj samo dvakrat na mesec in sicer drugi in zadnji četrtek.

Za sejme pa veljajo tudi sledeči dnevi: tri dni za sv. Hilarija, za sv. Jerneja in za sv. Mihaela, ter osem dni za sv. Andreja.

Pojasnilo glede vojne škode

Vsem, ki so zadnje čase prejeli likvidacije, ki se nanašajo na prijave vojne škode, pojasnjujemo, da se te likvidacije nanašajo le na točko a) vojnoodškodninskega zakona. Pod to točko so vključeni le hišni predmeti in ne druge premičnine gospodarskega, industrijskega ali kmetskega značaja. Razumljivo, da so zato zneski likvidacije precej nizki, zato se marsikdo čuti prikrajšanega, ker meni, da je to likvidacija za prijavo vseh premičnin.

Državne štipendije za dijake

Ministrstvo za prosveto je za območje goriškega šolskega skrbništva razpisalo 32 dijaških štipendij v skupnem znesku 2,440.000 lir.

Za te štipendije lahko zaprosijo samo dijaki srednjih šol, katerih starši so v potrebi. Dijaki sami pa morajo imeti dobro spričevalo, to je srednji red najmanj sedem v predmetih in najmanj osem v vedenju. Rok za predložitev prošnje zapade 24. t. m. Pojasnila dajejo ravnatelji šole in šolsko skrbništvo.

Novi župnik

Preč. g. Stanko Pontar, ki službuje že nekaj let kot župnijski upravitelj v Zdravščini (Poggio Terz'Armata), je bil te dni imenovan za župnika v Zdravščini.

Mlademu in idealnemu g. župniku čestitamo in želimo lepih uspehov.

DEKLIŠKA MARIJINA DRUŽBA V GORICI

vabi na proslavo Materinskega dne, ki se bo vršila v dvorani Brezmadežne v četrtek 24. marca ob 8.30. Na sporedu je pretresljiva igra

SOVRAŽNICA

Proslava se bo ponovila v nedeljo 27. marca od 4.30. — Vstop samo z vabili, ki jih dobite pri vodstvu Družbe in v trgovini Kosič v Raštelu.

Novi kanonik

Z apostolsko bulo z dne 16. februarja 1955 je bil imenovan za kanonika goriškega stolnega kapitlja preč. msgr. Hektor Carlet, bivši nadžupnik v Ogleju.

Novemu kanoniku, ki je služboval kot kaplan v Tolminu in v Srednjem, kot župnik na Placuti in dekan v Idriji, izražamo čestitke in najlepša voščila k važnemu in častnemu položaju v nadškofiji.

Promocija

Dne 3. marca je v Rimu branil doktorsko tezo Pavel Leskovec, jezuit, doma z Gore nad Idrijo, ki ga Goričani poznamo, ker je imel pred leti novo mašo v vzhodnem obredu na Placuti. Mlademu doktorju iskreno čestitamo in mu želimo pri delu med vzhodnimi kristjani veliko uspehov.

VABILO

Slovensko katoliško prosvetno društvo v Gorici vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil v sredo 23. marca 1955 ob 20. uri v društvenih prostorih na Placuti št. 18/I. z naslednjim dnevnim sporedom:

1. *branje zapisnika*
2. *poročilo tajnika in odbornikov*
3. *poročilo o gospodarskem stanju*
4. *volitev novega odbora*
5. *volitev nadzornikov in razsodišča*
6. *slučajnosti.*

Občni zbor je pol ure po sklicanju sklepčen ob vsakem številu udeležencev (§ 6 poslovnika).

PREDSEDNIK

Kako se postijo mohamedanci

Kakor kristjani, imajo tudi mohamedanci svoj post. Deveti mesec v letu — Ramadan — je zanje sveti mesec, mesec posta, molitve, samozatajevanja in dobrih del. Nima pa stalno določene dobe kakor naš post, ker imajo njihovi meseci samo po 28 dni, zato pride vsako leto nekaj bolj zgodaj, da gre v življenju enega človeka skoz vse letne čase.

Ta veliki post ali ramazan je ukazal ustanovitelj mohamedanske vere Mohamed, v drugem letu hegire (mohamedanskega letoštetja, 623-624 po Kr.) na mesec ramadan, ker je v tem mesecu ali pravzaprav v neki noči tega meseca dobil iz nebes razodetje Korana ali svetega pisma mohamedancev.

Post je zelo strog. Od štirinajstega leta naprej so se vsi dolžni postiti, tudi najstarejši, vseh 28 dni, od sončnega vzhoda pa do zahoda, po nekaterih krajih od dveh po polnoči do sončnega zahoda.

Zjutraj naznani začetek posta mujezin (nekak cerkovnik, ki ima nalogo klicati ljudi v cerkev k molitvi); ravnotako zvečer ob sončnem zatonu, da ni treba ljudem paziti na sonce. Kakor znano, nimajo mohamedanci zvonov. Njihovo delo opravi klicar, mujezin, ki kliče petkrat na dan ljudi v cerkev k molitvi. Ravno tako, ko je treba naznaniti začetek in konec posta. Z vrha minareta ali stolpa kliče zategnjeno in močno na vse štiri strani: »Allaho akbaro la elaho ella illaho ona mohamedonn resoulo illahi« (Bog je velik, ni drugega Boga razen Boga in Mohamed je prerok božji). To je formula klicanja k molitvi kot pri nas zvonjenje. Po večjih mestih je topovski strel, ki naznani začetek in konec posta.

V postu je prepovedana nele vsaka jed, marveč tudi pijača in kajenje, sploh vsak telesni užitek.

Post držijo zares, ne kot pri nas ko se le malokdo zmeni zanj. Tudi drugi, ki niso mohamedanske vere, ne dobijo v določenem času pri mohamedancih niti kave.

(Sledi nadaljevanje)

PRISPEVAJTE za † L. Kemperlov sklad!

LISTNICA UREDNIŠTVA

Kakor prejšnja leta pripravljamo tudi letos za Veliko noč posebno dvojno številko, ki bo bogato ilustrirana. Gospode sotrudnike prosimo, naj nam pošljejo svoje prispevke za velikonočno številko vsaj do začetka aprila.

OBVESTILO UPRAVE

V upravi »Kat. glasa« se dobi knjiga »Krivda rdeče fronte«. Cena je 200 lir.

DAROVI

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Družina Brezigar - Vicenza 1000 lir.

Bog povrni!

DARILNE POŠILJKE

razpošilja še vedno TVRDKA CITRUS IMPORT & EXPORT

Lastnik: Aleksander Goljevšček

TRST - TORREBIANCA 27 - TELEFON 2-44-67

Obračajte se na nas s polnim zaupanjem in najsolidneje Vam bomo postregli!

Oče Mavricij se je zdel zadovoljen, njegov zadnji dvom je izginil. To dekle je svetnica. Po pravici je zaslužila lepo ime Lula, Roža; bila je v resnici roža, lilija ob potoku. Razveselil se je, prijel Lulo za obe roki, rekoč:

»Ne, Lula, to ni greh! Imej rada Marka danes in vedno; ostani dobra in pametna ko dosedaj. Tvoja duša je čista pred Bogom! Bodi mirna!«

Lula ni odgovorila, ni mogla govoriti; glas ji je ostal v grlu. Prijela je duhovnikovi roki in ju poljubila. Oče Mavricij je pripomnil, da ni treba odveze za greh, ker greha ni bilo; ni bila spoved, samo zaupen pogovor med dvema prijateljema. Ona je prišla po nasvet, nič drugega. Dvignil je roko in rekel: »Dam ti blagoslov božji.« Napravil je nad njeno glavo križ, z besedami: »Benedicat te omnipotens Deus, Pater et Filius et Spiritus Sanctus.«

ČAROVNICA

Živela je v Bulgër, obmejnem rodu Kryezeza hudobna starka, katere slabi sloves je šel daleč po deželi. Imenovala se je Bora (= sneg, ali ime Snežica). V resnici je bila čudno bitje. Kako se more zlorabiti to lepo ime za tak nestvor brez vsake najmanjše dušne in telesne lastnosti, ki bi le od daleč spominjala na bleščečo belino snega? Obleka ji je bila vsa razcapana, koža zgrbančena in črna, lasje gnusne rumene barve, duša bolj črna kot najtemnejša noč.

Vendar je bil nekdaj čas, ko je ta žena zaslužila nositi lepo ime Bora, ker je bila v mladosti čudovito lepa in tudi precej bogata.

Rodila se je v Lurë, kot hči imenitnih mohamedanskih staršev. Mladost je preživela brez posebnih dogodkov, zadovoljna s svojo usodo. Glas o njeni lepoti je šel po vsej okolici in prišel tudi v Bulgër, v hišo Bibé Prendi-ja.

Bibé Prendi je bil surov nevaren človek, katerega so se vsi bali in izogibali. Med drugimi grdimi lastnostmi je imel še eno, ki je obvladala vsako njegovo delo, besede in vso njegovo osebo — brezmejni napuh. Ta ga je gnal v najbolj nevarna podjetja, nasilja, rope in umore. Ta napuh je povzročal sovraštvo in strah šibkejših, nevoščljivost in boje močnejših in mogočnejših. Žena mu je umrla še mlada, zato je sklenil napraviti nekaj proti obstoječim postavam in navadam; oženiti se drugič na način, da bi noben drug ne mogel napraviti kaj takega.

Povsod se je govorilo o lepoti mlade Bore.

Sklenil je, da jo ugrabi.

Dobro oborožen je šel z enim tovarišem na pot v Lurë. Prišel je tja, stopil v hišo, ubil očeta in brata, ki sta jo hotela braniti, ugrabil Boro, jo vzel na konja in se v noči vrnil domov. S smrtnimi grožnjami je prisilil nesrečno dekle, da se je odpovedala mohamedanski veri, sprejela krščansko in postala njegova žena. Bibé Prendi se je veselil, zadovoljen, da so vsi o njem govorili.

Njegova sreča pa ni dolgo trajala.

Mlajši brat Borin ga je nekje počakal in ubil.

Tako je Bora postala vdova. Vrnila se je v Lurë k bratu, ki je pa ni hotel več sprejeti pod streho, ker je spremenila vero. Šla je spet v Bulgër k moževim sorodnikom, ki je tudi niso hoteli imeti. Tako je nesrečna Bora ostala kot riba na suhem, brez vsega razen svoje lepote. Naselila se je potem v starem, na pol podrtem mlinu, ki so ji ga pustili moževi sorodniki za stanovanje. Tam je živela v veliki revščini. Dokler je imela še kaj denarja, zlata ali srebra, je še šlo; ko je pa vse to porabila, ji ni preostalo drugega, ko da umrè od lakota ali pa berači. Od hinavske pobožnosti in praznoverja zaslepljeni ljudje so se je izogibali; videli so v tej ženski samo brezversko hudobnico, čarovnico. Razen tega bi se še radi maščevali na njej za vse slabo, ki jim ga je napravil njen mož.

Ta žena je dosti pretrpela, kar je pa ni uklonilo. Ljudje so ji uničili srečo, postali uklonilo. Ljudje so ji uničili srečo, postali sovražniki, zasmehovali so jo, zasramovali, a ona je vsem kljubovala. V srcu ji je gorelo sovraštvo proti vsem, čakala je samo ugodne prilike za maščevanje.

Take misli so ji popolnoma uničile vsak čut za dobroto in jo napravile brezbrižno za vse nesreče, za vsako dušno in telesno stisko.

Prazna vera, da je ona čarovnica, se je vedno bolj širila, govorili so, da dela uroke, kar je ona porabila v lastno korist in v škodo drugim. Z lažmi in izmišljotinami je sleparila ljudi, ločila moža od žene, dražila in hujskala otroke proti staršem, rod proti rodu.

Sčasoma je postala še bolj hudobna, vsa človeška čustva so izginila, srce okamenelo; sovražila je vsako stvar, preklinjala vse, želela vse pokončati.

Samo enemu bitju je bila naklonjena, mlademu volku, ki ga je bila našla ranjenega v gozdu in ga vzela s seboj na dom. Ta je postal njen neločljiv tovariš. Lonec je našel svoj pokrov.

Nepričakovano je nekoč Bora izginila; dolgo je ni bilo videti. Mnogo so ugibali, kaj se je zgodilo z njo. Šepetali so, da je čarovnica šla v pekel, da je postala volkodlak, ki ponoči ljudem in živini škodi itd. Po vsaki nesreči ali bolezni so govorili, da je to delo čarovnice Bore.

Bora bi pa v tistem času skoraj dala slovo svetu za vselej. Bolezen divjih koz, ki je razsajala po vasi, je zgrabila tudi njo.

(Nadaljevanje)

Izšel je PASTIRČEK za mesec marec

Odgovorni urednik: *Stanko Stanič*
Tiska tiskarna Budin v Gorici